

Информациони систем за менаџмент
транспорта шећера на подручју Републике
Србије

Милица Гајић, Марија Ерић, Милош Кутлешић

24. новембар 2022.

Садржај

1	Увод	3
1.1	Опис процеса транспорта шећера	3
1.2	Учесници у систему	3
1.3	Коришћени дијаграми и алати	4
2	Случајеви употребе	4
2.1	Административни послови	4
2.1.1	Случај употребе: Уношење новог клијента у систем . .	4
2.1.2	Случај употребе: Брисање постојећег клијента из система	5
2.1.3	Случај употребе: Ажурирање постојећег клијента у систему	6
2.2	Случај употребе: Пријављивање кvara возила	7
2.3	Случај употребе: Достављање поруџбине	8
2.4	Случај употребе: Завршна фаза поруџбине	10
2.5	Случај употребе: Слање захтева за транспорт	11

1 Увод

Годишње се у Србији произведе око 700 000 тона шећера, од чега су потебе на домаћем тржишту око 200 000 тона годишње [2]. Процена вредности тржишта производње шећера у Србији 2019. године је износила 45.65 милиона америчких долара (*USD*).

У ланцу набавке шећера, транспорт представља најскупљу компоненту [1]. Из тог разлога је неопходно да процес транспорта буде извршен у што краћем року, по што мањој цени.

У оквиру рада је предложен информациони систем за менаџмент транспорта шећера од фабрике до клијента. Фокус ће бити на транспорту на територији Републике Србије.

1.1 Опис процеса транспорта шећера

Клијенти изнајмљују камион за транспорт, као и раднике за превоз и утовар.

Неопходно је организовати транспорт са што већом уштедом новца и времена.

Камиони за транспорт се налазе у кругу фабрике, која уједно представља почетну и крајњу тачку сваког путовања. Дакле, при сваком путовању, једно возило опслужује једног клијента и враћа се у фабрику.

1.2 Учесници у систему

Основна подела учесника у систему је на запослене и кориснике. Једино регистровани корисници имају приступ систему и могућност захтевања транспорта.

Категорије запосленог особља неопходног за процес транспорта:

- Администратори - задужени за одржавање рада система, као и за регистравање нових корисника (са којима је потписан уговор о транспорту).
- Логистичари - задужени за процес обраде захтева, као и за комуникацију са клијентима.
- Возачи - задужени за превоз робе.
- Магационери - задужени за процес утовара.
- Најамници - запошљавају се као помоћни радници при утовару, уколико је то потребно.
- Сервисери - задужени за одржавање возила.

Свака категорија може имати једну или више особа које раде исти посао, уколико је то потребно.

1.3 Коришћени дијаграми и алати

Током израде рада, коришћени су дијаграми:

- Дијаграми случајева употребе.

За израду дијаграма је коришћени алат: Visual Paradigm Community Edition.

2 Случајеви употребе

2.1 Административни послови

Слика 1: Случај употребе: Административни послови

Административни послови су случај употребе у ком администратор формира базу података о клијентима. Учесник је администратор система. Претпоставља се да администратор поседује све потребне податке о клијенту.

2.1.1 Случај употребе: Уношење новог клијента у систем

- **Кратак опис:** Администратор уноси информације о клијенту који у тренутку уноса не постоји у систему. Систем обрађује информације, ажурира се стање система и враћа повратна информација о успешности уноса.
- **Актери:** Администратор система
- **Улаз:** Подаци о клијенту
- **Излаз:** Порука о успешности уношења клијента у систем

- **Предуслови:** Администратор има приступ систему и поседује потребне информације о новом клијенту. Постоји комуникација између администратора и клијента.
- **Постуслови:** Успешно додат клијент у систем.
- **Главни ток:**
  1. Администратор приступа формулару за унос новог клијента у оквиру система.
  2. Администратор попуњава тражене податке о клијенту (назив компаније, ПИБ компаније, МБ компаније, адреса седишта и поштански број, број активних магацина, адресе и поштански бројеви активних магацина).
  3. Администратор потврђује унос података кликом на дугме.
  4. Систем валидира унете податке.
  5. Систем чува податке о новом клијенту.
  6. Приказује се порука о успешности акције.
- **Алтернативни токови:**
  - A1. **Неуспешна валидација унетих података.** Уколико у 4. кораку главног тока систем наиђе на неисправно попуњено поље формулара, систем ће маркирати исто и обавестити администратора. Администратор исправља унос. Процес се наставља у 3. кораку главног тока.
  - A2. **Одустајање.** Администратор у 3. кораку кликом на дугме одбацује унете податке и одустаје од уношења новог клијента у систем. Информације о клијенту нису запамћене у систему. Процес се завршава.

2.1.2 Случај употребе: Брисање постојећег клијента из система

- **Кратак опис:** Администратор брише постојећег клијента из система. Ажурира се стање система и враћа повратна информација о успешности акције.
- **Актери:** Администратор система
- **Улаз:** /
- **Израз:** Порука о успешности брисања клијента из система
- **Предуслови:** Администратор има приступ систему и поседује потребне информације о клијенту. Постоје информације о клијенту у систему.
- **Постуслови:** Успешно обрисан клијент из система.

- **Главни ток:**

1. Администратор приступа формулару за брисање клијената из система.
2. Администратор претражује базу клијената уношењем назива, ПИБ-а или МБ-а компаније у поље за претрагу.
3. Администратор потврђује унос кликом на дугме за претрагу.
4. Систем валидира податке.
5. Систем проналази клијенте на основу унетих података и приказује их.
6. Администратор бира једног од понуђених клијената кликом на истог.
7. Кликком на дугме администратор шаље захтев за брисање систему.
8. Систем брише информације о клијенту и ажурира базу клијената.
9. Приказује се порука о успешности извршене акције.

- **Алтернативни токови:**

- A1. **Неуспешна валидација података за претрагу.** Уколико у 4. кораку систем наиђе на неисправно попуњено поље, обавештава администратора адекватном поруком. Администратор исправља унос и процес се наставља у 3. кораку главног тока.
- A2. **Одустајање.** Администратор у 7. кораку главног тока кликом на дугме одустаје од брисања клијента. Информације о клијенту се чувају неизмењене у систему. Процес се завршава.

2.1.3 Случај употребе: Ажурирање постојећег клијента у систему

- **Кратак опис:** Администратор мења податке о постојећем клијенту система. Ажурира се стање система и враћа повратна информација о успешности акције.
- **Актери:** Администратор система
- **Улаз:** Нови подаци о клијент
- **Излаз:** Порука о успешности измене података о клијенту система
- **Предуслови:** Администратор има приступ систему и поседује потребне информације о клијенту. Постоје информације о клијенту у систему.
- **Постуслови:** Успешно ажуриран клијент.
- **Главни ток:**

1. Администратор приступа формулару за ажурирање клијената.
2. Администратор претражује базу клијената уношењем назива, ПИБ-а или МБ-а компаније у поље за претрагу.
3. Администратор потврђује унос кликом на дугме за претрагу.
4. Систем валидира податке.
5. Систем проналази клијенте на основу унетих података и приказује их.
6. Администратор бира једног од понуђених клијената кликом на истог.
7. Кликот на дугме за ажурирање приказује се формулар са подацима о клијенту који се тренутно чувају у систему.
8. Администратор уноси нове податке о клијенту.
9. Кликот на дугме администратор потврђује унос.
10. Систем валидира податке.
11. Систем чува нове податке о клијенту у бази.
12. Систем приказује поруку о успешности измена.

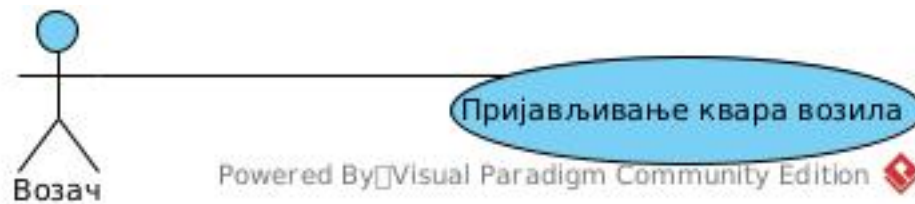
- **Алтернативни токови:**

- A1. **Неуспешна валидација података за претрагу.** Уколико у 4. кораку систем наиђе на неисправно попуњено поље, обавештава администратора адекватном поруком. Администратор исправља унос и процес се наставља у 3. кораку главног тока.
- A2. **Неуспешна валидација нових података о клијенту** Уколико у 10. кораку систем наиђе на неисправно попуњено поље, маркира га и обавештава администратора адекватном поруком. Администратор исправља унос и процес се наставља у 9. кораку главног тока.
- A2. **Одустајање.** Администратор у 9. кораку главног тока кликом на дугме одустаје од унетих измена. Чувају се се неизмењени подаци о клијенту у систему. Процес се завршава.

2.2 Случај употребе: Пријављивање кvara возила

- **Кратак опис:** Возач пријављује квар возила на путу попуњавањем формулара у оквиру система.
- **Актери:** Возач
- **Улаз:** Подаци о возилу, локацији и опис кvara
- **Илаз:** Порука о успешности пријаве кvara

- **Предуслови:** Водач има приступ систему и поседује потребне информације о возилу.
- **Постуслови:** Успешно пријављен квар.
- **Главни ток:** Водач уноси тражене податке преко формулара за пријаву квара у оквиру система (назив и тип возила, ИД возила, регистрациони број возила, тачна локација и опис квара). Систем обрађује податке и ажурира стање. Након тога приказује се потврда о успешности пријављивања квара.
- **Алтернативни токови:** Неуспешно пријављивање квара.

2.3 Случај употребе: Достављање поруџбине

- **Кратак опис:** Роба се утовара у камион, када је све спремно водач се упућује ка дестинацији и означава да је процес достављања поруџбине започет. Корисник има информацију о томе да је водач кренуо и где се налази. Водач након пристизања на дестинацију означава завршетак процеса достављања.
- **Учесници:** Водач, Администратор
- **Предуслови:** Нарудзбина је примљена и обрађена и роба утоварена у камион
- **Постуслови:** Камион је стигао на дестинацију и спреман је за истовар
- **Основни ток:**
  1. Водач означава почетак превоза
  2. Водач превози робу до жељене дестинације
  3. Водач прави паузу
    - 3.1 Уколико водач не прави паузу ток се наставља
    - 3.2 Уколико водач прави паузу извршава се подток П1
  4. Водач означава крај превоза
- **Алтернативни ток:**

- **Подтокови:**

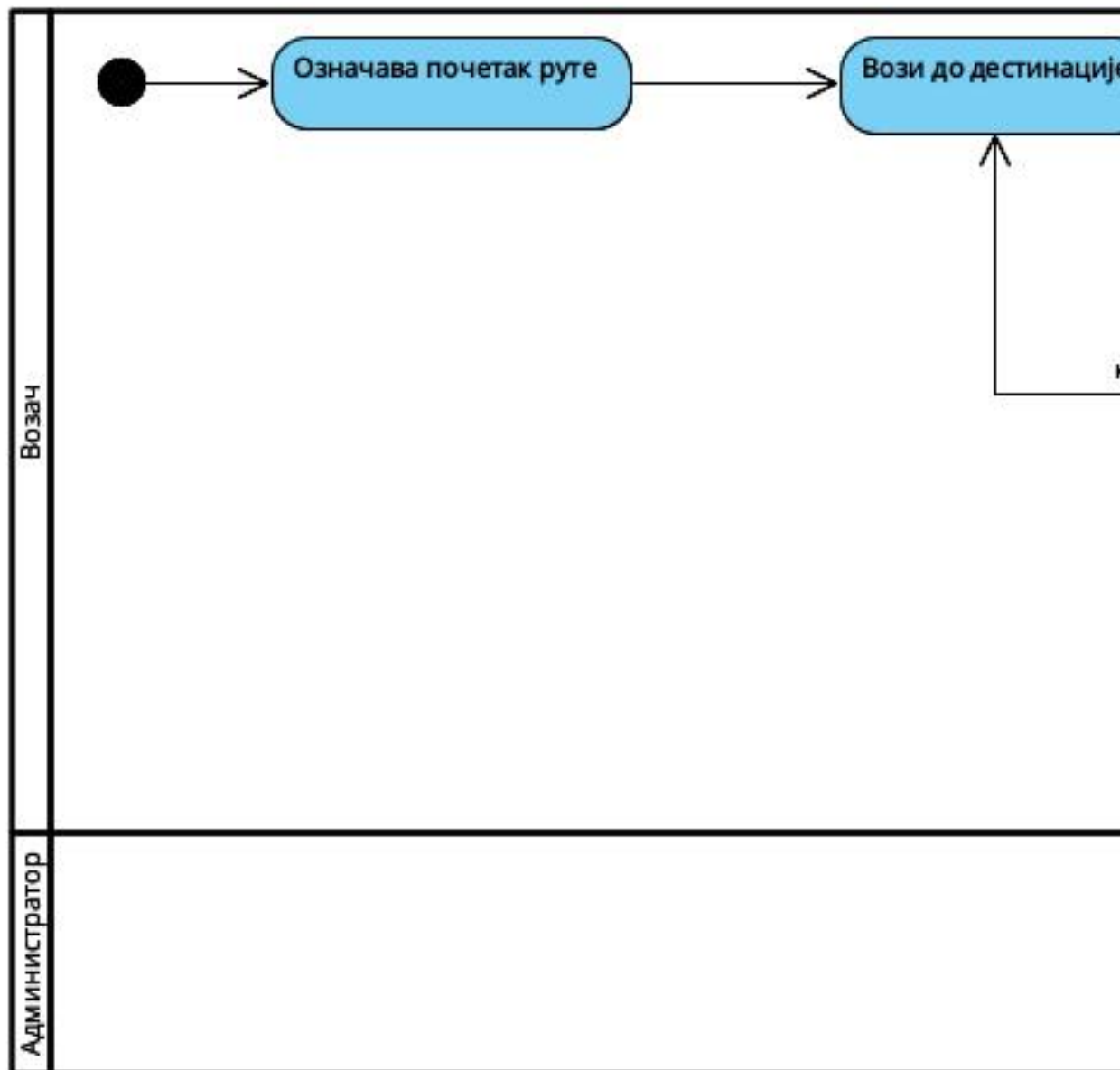
1. Возач прави паузу :

П1 Пауза је кратка, за гориво или личне потребе, након чега се извршава основни ток 2

П2 У случају незгоде или квара возач обавештава администратора, који извршава потребне акције и обавештава клијента

- **Специјални захтеви:** Возач поседује уређај којим може да комуницира са администратором

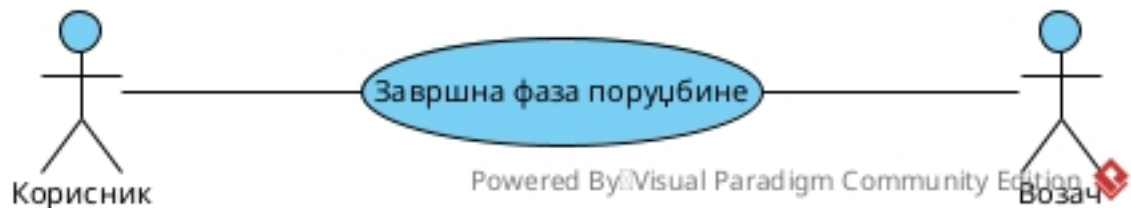
- **Додатне информације:**Возач се идентификује јединственим бројем возача који је везан за број камиона

2.4 Случај употребе: Завршна фаза пројекта

- **Кратак опис:** Возач попуњава рачун за наплату, након чега на-
плаћује исправне делове, неисправно враћа

- **Учесници:** Корисник, Возач
- **Предуслови:** Камион је пристигао на одредиште
- **Постуслови:** Завршетак поруџбине и повратак возача
- **Основни ток:**
  1. Истовар робе и пребројавање исправних сировина
  2. Возач формира рачун
  3. Корисник проверава и потписује
  4. Процес плаћања
  5. Повратак возача
- **Алтернативни ток:**
  - Провера се не поклапа, уколико дође до ситуације да се пребројавања не подударају врше се додатне пребројавања све док се не установе тачне количине робе која је исправна и истоварена.
- **Подтокови:** /
- **Специјални захтеви:** Корисник може имати специјалан захтев за куповину робе која је означена као неисправна. У том случају возач је дужан да контактира надлежне и одреди цену за оштећену робу.
- **Додатне информације:** /

2.5 Случај употребе: Слање захтева за транспорт

Процес транспорта почиње креирањем захтева од стране клијента, који дефинише детаље о пошиљци.

1. **Кратак опис:** Корисник шаље захтев за транспорт попуњавањем формулара у оквиру система. Информације о захтеву се чувају у систему.
2. **Учесници:** Корисник

3. **Предуслови:** Корисник је регистрован у систему. Корисник има приступ интернету. Систем је у функцији.
4. **Постуслови:** Захтев за транспорт је послат. Информације о захтеву су забележене. Корисник је примио потврду да је успешно послао захтев.
5. **Основни ток:**
  - 1.1. Регистровани корисник приступа систему уношењем информација о свом налогу.
  - 1.2. Корисник приступа формулару за слање захтева за транспорт.
  - 1.3. У оквиру формулара попуњава информације о пошиљци: количину и адресу доставе. Додатно, може попунити и поље са напоменама везаним за доставу.
  - 1.4. Корисник потврђује захтев кликом на дугме.
  - 1.5. Систем валидира унете податке.
  - 1.6. Систем чува информације о захтеву.
  - 1.7. Кориснику се приказује потврда о успешности акције.
6. **Алтернативни токови:**
  - A1. **Грешка приликом валидације података:** Уколико у кораку 1.5. корисник унесе погрешне информације, систем обележава неисправна поља. Након што корисник исправи грешку, процес се наставља у кораку 1.4.
7. **Подтокови:** /
8. **Специјални захтеви:** /
9. **Додатне информације:** Грешке које се могу јавити приликом попуњавања формулара су: неисправна количина шећера или невалидна адреса доставе.

Слика 2: Случај употребе: Слање захтева за транспорт

Литература

- [1] Ana Anokić, Zorica Stanimirović, Đorđe Stakić, and Tatjana Davidović. Metaheuristic approaches to a vehicle scheduling problem in sugar beet transportation. *Operational Research*, 21(3), 2021.
- [2] Snezana Bjelotomic. Serbian monitor.
- [3] Saša Malkov. *Materijali sa časova predavanja kursa Informacioni sistemi*. 2022.
- [4] Dara Milojković. *Materijali sa časova vežbi kursa Informacioni sistemi*. 2022.
- [5] Zillur Rahman. Internet-based supply chain management: using the internet to revolutionize your business. *International Journal of Information Management*, 23(6):493–505, 2003.
- [6] A. Toshić, A. Ilić, B. Radovanović, M. Stojic1ević, and M. Todorović. Informacioni sistem biblioteke, projektni rad iz predmeta informacioni sistemi. 2010.
- [7] Didiek Sri Wiyono, Sidigdoyo Pribadi, and Ryan Permana. Designing e-learning model to learn about transportation management system to support supply chain management with simulation problems. *J@ ti Undip: Jurnal Teknik Industri*, 6(1):11–20, 2011.